

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quibus signis possit cognosci, virum spiritualem, nondum acquisiuisse
passionum suarum perfectum dominium. Cap. XXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

rum. Quare suspecta res esse debet, si quis generalem aliquam regulam constituat: quod scilicet, qui talem, aut talem adhibuerit diligentiam, per tot annos, aut menses, talem à Deo feruorem, aut virtutis gradum, sit consequenturus.

CAPVT TRIGESIMVM SECVNDVM.

Quibus signis cognosci possit virum Spiritualem nondum acquisuisse perfectum suarum passionum dominium?

267. **R**espondeo duo huius rei esse signa certissima. Primum frequens in peccata venialia cum plenâ deliberatione lapsus, autim dicere, etiam in peccata frequentia, quæ ex surreptione seu infirmitate admittuntur. Ratio huius rei est: quia in peccata potissimum labimur, ex impetu nostrarum passionum non mortificatarum. Vnde S. Augustinus ait: Sine peccato semper essemus, si sanaretur hoc malum concupiscentia repugnantis legi mentis nostræ. Ex indomitibus ergo passionibus pullulant peccata frequentia suntque signum indomitarum passionum.

l. 2. cont.
Iul. c. 10.

268. **S**ecundo signum est, frequentes motus passionum præsertim nos perturbantium, & quietem mentis impediuntium. Vnde signa illa quæ dat Ioannes Abbas apud Cassianum, nondum curatorum vitiorum, eadem profus sunt non edomitarum. Latuit, inquit, intra nos, imò etiam serpit radix omnium, quæ extirpata non fuerat, peccatorum, quam adhuc in nobis viuere, his deprehendemus indicibus. Verbi gratia: Cum in solitudine constituti, aduentum Fratrum, vel breuissimam eorum moram, cum quadam æstuantis animi anxietate suscipimus, inesse adhuc in nobis viuatissimum impatientie fomitem nouerimus. Cum verò cuiusquam Fratris speramus aduentum, si eo pro necessitate aliqua paululum forsitan demorante, vel tacita indignatione, nimiam eius culpaerit tarditatem, & mentem nostram immodica expectationis sollicitudo turbauerit, ira atque tristitia manifestè in nobis vitia residere, conscientia nostra probauit examen. Item, si Fratre vel codice ad legendum, vel quamlibet aliam ad vtendum, speciem postulante, aut nos illius petitio contristauerit, aut illum negatio nostra repulerit, dubium non est, nos adhuc auaritia aut Philargyria laqueis compedi. Quod si recordationem semina nobis vel cogitatio subita, vel sacra feris lectionis attulerit, & in eâ quadam nos senserimus irritatione pulsatos, sciamus necdum extinctum in membris nostris fornicationis ardorem. Si verò de comparatione strictionis nostræ, & remissionis alienæ, vel tenuissima mentem nostram tentat elatio, certum est, dirâ nos superbia peste corruptos. Cum hac ergo in corde nostro deprehenderimus vitiorum indicia, manifestè cognoscimus, nobis non affectum sed effectum deesse peccati. Quæ vitique passionis, si nos quandoque conuersationi miscuerimus humane, protinus de cauernis nostrorum sensuum procedentes prodant se, non tunc primum cum eruperint nasci, sed tunc demum quàm diu latuerint, publicari. Et ita vnus cuiusque vitij radices desinas, sibi

Coll. 19.
cap. 10.

certis indicibus etiam solitariis deprehendit, quisquis puritatem suam, non hominibus ostentare, sed illius conspectui inuolaram studuerit exhibere, quem latere omnia cordis arcana non possunt.

Claudam hoc punctum historiâ quâdam ex vitis Patrum excerptâ, ex quâ etiam cognosci potest status hominum non habentium dominium perfectum passionum. Dicebant de quodam sene, quia fuerit quinquaginta annos, neque panem comedens, neque facillè aquam bibens, & dicebat: Quia extinxi fornicationem & auaritiam & vanam gloriam. Et quia Abbas Abraham audierat, quod hæc dixisset venit ad eum & dixit ei: Tu dixisti hunc sermonem? Et ille respondit: Etiam. Et dixit ei Abbas Abraham: Ecce intras in cellam tuam, & inuenis supra matram tuam mulierem, potes non cogitare, quia mulier est? Et dixit: Non, sed impugno cogitationem meam, vt non tangam mulierem illam. Dixit Abbas Abraham: Ecce igitur non fornicationem interfecisti, quia viuus passio ipsa, sed alligata est. Iterum si ambulas in viâ, & vides lapides, & testas vaforum, & in ipsis iacens aurum, quod videris, potes velut lapides reputare? Et respondit, non, sed resisto cogitationi meæ, ne colligam illa. Et dicit ei Abbas Abraham: Ecce ergo viuus passio, sed alligata est. Et dixit iterum Abbas Abraham: Si audieris de duobus Fratribus, quia vnus diligit te, & bona de te loquitur, alius autem odit, & detrahit tibi, & venerit ad te, utrosque equaliter suscipis? Et dixit: Non, sed extorqueo animo vt similiter benefaciam ei, qui me odit, sicut illi, qui diligit me. Et dixit ei Abbas Abraham: Vuuere ergo passionis, sed tantum à sanctis viris quodammodo religantur, id est, domantur. E contra verò tunc agnoscuntur domita, si non sentiantur earum motus valdè inquietantes & perturbantes molestè animum, in occasionibus occurrentibus. Leuibus enim caeteris motibus, supra ostendimus cap. 7. esse præter statum vitæ præsentis damnantem Stoicam & præter. Quod quidem de inordinatâ passione amoris docet Abbas Ioannes: Cum perfectissimâ quæ virtute fundatus, ad illecebram blandieitium cogitationum, nullam mentis assensum, nullam carnis commotionem in se deprehenderit excitari, certissima puritatis sue capiet documenta, ita vt ad hanc se firmitatem puritatis exercens, castitatis atque incorruptionis bonum non solum mente possideat, sed etiam si corporalem famine attactum, causâ cuiuscunque, vt solet, necessitatis attulerit, penitus sensum passionis ignoret.

Hoc sensu intelligentum est Seneca cum scripsit: Nullum est argumentum magnitudinis certius (id est magna & eximia virtutis), qualis est in habentibus passionum dominium, quàm nihil posse, quo instigeris, accidere. Et alibi idem ait: Magni animi est proprium, placidum esse tranquillumque, & iniurias atque offensiones semper despiciere. Et talibus signis dignosci potest, an aliquis habeat suarum passionum dominium, necne. Sed adhuc sunt signa alia indomitarum passionum: nimirum, interrompere sermones aliorum loquentium & aliquid narrantium, antequam plene narra-

269.

L. 5. libel.
10. 10.Call. Col.
19. cap. 1.L. 3. de ira
cap. 6.libr. 1. de
Clement.
cap. 15.L. 1. in
Cortath
la moral.

tionem suas finiant : Com quadam auiditate & impetu ac festinatione quadam , velle aliquid narrare vel dicere . postquam alter suam narrationem absoluit : Litteras aliunde ad se allatas, velle statim cum quadam auiditate resignare, etiamsi nulla appareat vrgens necessitas rescindi quid in eis nunciatur : In disputationibus non permittere vt alter, cum quo disputatur, omnia quæ vult proferat, sed illius dicta abrupte, cum quodam linguæ loquacis pruritu. Idem P. Ludouicus de Ponte, vt vir sanctissimus, disputans, sinebat loqui alterum quantum vellet, etiã quandoque per mediam horam, audiendo aduersarij loquentem: & tunc primùm feruenter, sed placidè, sine commotione affectus, impugnabat eius dicta. Indomitum etiam passionum signum est, ad eum qui te læsit re aliqua, postquam læsus es non sentite tam benignū amoris puri affectum, vt antea sentiebas: Item nolle placari aduersario vel ei à quo læsus es: Non permittere vt alter coram te accusatus, volēs se purgare, purget se, vel antequam finiat, quæ volebat adferre ad sui defensionem, præcidere eius sermonem: vrgere nimium executionem rerum imperatarum cum quadam impatientiã & importunitate: cum quadam anxietate cor perturbante, & quietem animi tollente, exequi imperata,

CAPVT TRIGESIMVM TERTIVM.

An & quantum præditi perfectò dominio passionum, sentiant in se motus passionū timoris, tristitiæ, & similes?

270. **R**espondeo primò, cum supra ostensum sit, passionem inesse nostræ naturæ, iisque carere non posse homines hoc corpore mortali vestitos; certum est, etiam Sanctos sentire in se varios passionum motus, sed qui habent passionū dominium, eos sentiunt sine inquietudine & perturbatione animi, verum cum magnā tranquillitate; tamen non esse sine aliquo earum sensu infra explicando, alioqui dicendum esset, eos habere Stoicorum apathiam supra à nobis reiectam c. 19. n. 198. & sequentibus.

De SS. Martyribus scribit B. Laurentius Justinianus: *Cum plurimos Sanctorum legamus, vltro se exposuisse cruciatibus, mortemque minimè declinasse, cum possent, hos nequaquam dixerim penarum seu exitij caruisse metu, sed illum tunc vitæ desiderio superasse. Habebant plene in seipsis pauorem mortis, & immortalitatis affectum, gratiã vincente metum separationis.* Quocirca S. Chrysostomus, commendans Pauli gaudium in tribulationibus sic loquitur: *Eo nomine & Paulus semper gaudebat, adeo, vt ne sensum quidem tantorum malorum caperet: (scilicet inquietantem se) ac dolebat quidem vt homo (ecce sensus doloris lenis, non perturbans) sed non deii-*

ciebatur animo. Et de Abrahamo sic ait: *In signis ille Patriarcha, cum multa molesta pateretur, tamen gaudio fruebatur, &c. Caue tamen putes illum, quoniam facile paruit Deo, omnia illa sine doloris sensu pertulisse. Etiam si decies milles iustus fuisset, sicut reuera erat, homo tamen erat, obnoxius naturæ affectionibus: sed nihil horum eum dececit.*

Porro huiuscemodi passionum motus, & earum sensum, non præiudicare eximia perfectioni & virtuti Sanctorum, hinc patet: quia si id contra perfectionem sanctitatis esset, non excitasset in se Christus Dominus, suæ voluntatis imperio, motus iræ, & tristitiæ & timoris, & tædij: nec turbasset se ipsum voluntariè ob Lazari mortem & prodicionem Iudæ. Maior enim fuisset in Christo imperfectio, voluntariè hos in se motus excitare, quàm esse possit in Sanctis, qui eos inuoluntariè patiuntur, ob obiectorum eas excitantium magnitudinem.

271. *Respondeo secundo, quamuis omnes Sancti aliquos passionum motus in se senserint, tanquam homines, fuisse tamen & esse tales, qui triplici hac in re prærogatiuâ fuerunt ornati à Deo, vt supra etiam à me ostensum est, allatis exemplis, quæ hoc quoque loco repetenda sunt, vt profundius insigantur memoria, & hæc veritates melius percipiantur, iterum repetitæ.*

Primò, certos quosdam motus nunquam senserunt post acquisitum passionum dominium. Secundò illos, quos habebant, non sentiebant, circa certa quædam obiecta, quamuis sentirent circa alia eiusdem generis. Tertio denique in illis ipsis naturalibus passionum motibus, quos sentiebant, vt homines, præter tranquillitatem summam mentis, quam, eos sentiendo, retinebant, non sentiebant in corpore illam alterationem, quæ solet sentiri ab hominibus ordinariis, etiam magnâ virtute præditis, sed nondum habentibus perfectum passionum dominium. Verbi gratiã: dum patiebantur aliquam grauem persecutionem, seu infamationem, seu condemnationem sui iniustam, cum graui notâ, & honoris & famæ iacturâ coniunctam, non sentiebant tristitiam, nec dolorem, nec vllam profus alterationem in parte inferiore (qualem antea solebant sentire, quando non erant domini passionum) sed tantum quandam veluti speculationem displicentiam partis inferioris, similem illi, quam sentiunt, v.g. dum habent malam viam, aut dum deficit lux iter facientibus sine vllâ commotione partis sensitivæ. Hoc patet certissimâ experienciâ in illis, qui sunt domini passionum, vt docent exempla in vitis eorum verè descripta.

272. *Prima prærogatiua exempla sunt hæc. Vidimus supra S. Davidè & S. Anton. & S. Hilarionem, & S. Marcium, & S. Xauerium in proximis mortis occasionebus & periculis euidentibus hostium, & naufragiorum, in summis tempestatibus, nullum mortis metum sensisse.*

Ec 4 Ira